

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze bakalářské práce

Elektronizace veřejné správy ČR

Kateřina Poláková

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku elektronizace veřejné správy v České republice. Bakalářská práce má dva cíle, kdy prvním je sumarizace současného stavu elektronizace veřejné správy a druhým zjištění efektivního využití elektronické komunikace v rámci Policie České republiky.

V teoretické části je popsána legislativa a vývoj eGovernmentu. Dále jsou v chronologickém pořadí charakterizovány jednotlivé nástroje spojené s elektronizací veřejné správy, kterými jsou informační systém, portál veřejné správy, Czech POINT, základní registry a datové schránky.

Praktická část je rozdělena do dvou částí. V první části jsou popsány jednotlivé nástroje elektronizace využívané na Policii České republiky s charakteristikou využití těchto nástrojů a statistických dat. Druhou částí a zároveň hlavním cílem práce je získání poznatků a praktických zkušeností od zaměstnanců Policie České republiky a jejich vyhodnocení.

Klíčová slova

Datová schránka, datová zpráva, eGovernment, autorizovaná konverze dokumentů, elektronický podpis, CzechPOINT, základní registry, veřejná správa, informační systém veřejné správy, kvalifikovaný certifikát.

Vývoj eGovernmentu v České republice jde ruku v ruce s elektronizací veřejné správy v rámci Evropské unie. Cílem nejen českého, ale i celoevropského eGovernmentu je rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy ve vztahu k jejím uživatelům a povinná elektronická komunikace mezi úřady a vyjmenovanými subjekty. V neposlední řadě je smyslem elektronické komunikace sledování pohybu dokumentů uvnitř samotných úřadů.

Cílem bakalářské práce je sumarizace současného stavu elektronizace veřejné správy a zjištění možností i efektivního využití elektronické komunikace na Policii ČR. V rámci této problematiky je posouzena účelnost elektronizace a její správné využívání v souvislosti s datovými schránkami. V závěru práce jsou porovnány teoretické znalosti a praktické zkušenosti s provozem datových schránek.

Při zpracování zadané práce byly pro umožnění porovnání teorie a praxe nejprve shromážděny informace z dostupných zdrojů (literatury i právních předpisů).

Teoretická část je zaměřena na vývoj eGovernmentu a jeho právnímu ukotvení. V rámci vytyčené problematiky je věnována pozornost právní úpravě, zejména zákonu č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, dalším souvislostem a zástupným symbolům eGovernmentu. Dále jsou popsány nástroje eGovernmentu, princip jejich funkce a využití datových schránek. Posuzované nástroje této části práce jsou informační systém a portál veřejné správy, Czech POINT, základní registry a datové schránky, také včetně právní úpravy.

Praktická část je zaměřena na elektronické nástroje eGovernmentu, využívané u Policie ČR. Podklady získané z teoretické části práce jsou podrobeny analýze a je vyhodnocena jejich reálná aplikace v praxi. Posuzováno je hledisko obsluhy pracoviště podatelny a s tím související příjem elektronických podání formou příjmu dokumentů prostřednictvím datových schránek, tak i činnost ostatních zaměstnanců Krajského ředitelství policie Pardubického kraje v dané problematice. Výzkum je realizován na základě simplicistní techniky sběru dat, kterou je dotazník s vlastní konstrukcí otázek. Tento způsob poskytuje podstatnou informaci za krátký čas.

V době využívání nekonečných datových zdrojů a velkého objemu přenosu dat, která jsou ukládána do virtuálních serverů, nelze organizaci provozující elektronickou komunikaci hodnotit bez vazby na hodnotu, kterou využití tohoto média pro daný sektor má. Při porovnání problematiky elektronizace a přístupu státní organizace byla v této práci posuzována účelnost elektronizace v závislosti na správném využití datových schránek. Záměrem bylo porovnání přístupu k elektronizaci na dvou odlišných článcích krajského ředitelství.

Prvním zvoleným oddělením bylo obvodní oddělení, kde jsou zařazeni policisté v přímém výkonu služby tvořící výkonnou složku policie. Každý den se setkávají s řešením problémů občanů, jako je hlášení škodných událostí, krádeží nebo potyček a k tomu jsou na ně kladeny vysoké nároky spojené s použitím elektronických nástrojů.

Druhým oddělením byla kancelář ředitele, kde jsou zařazeni policisté v nepřímém výkonu služby a občanskí zaměstnanci, kteří vykonávají spíše administrativní činnost. Nejsou tedy zatíženi řešením problémů občanů a mají větší možnosti přijmout změny související s elektronizací.

Z dotazníkového šetření vyplynul názor pracovníků na využívání datových schránek v jejich práci. Výsledek je kladný. Jak je výše uvedeno, převážná část dotazovaných pracovníků - až 81% se domnívá, že elektronizace je z velké míry schopna nahradit klasickou listinnou komunikaci. Pouze 11% je radikálně opačného názoru, že tak v současné době učinit nelze. V případě, že je používání datové schránky dáno na základě zákona i interního předpisu, je relevantní názor z vlastní praxe pracovníka důležitý k poukázání na to, kde jsou bolavá místa eGovernmentu.

Výsledek výzkumu svědčí o postojích pracovníků dotázané organizace k funkci a hodnotě elektronizace. Zákon o datových schránkách hovoří jasně, cituje povinnost veřejné správy komunikovat s ostatními složkami veřejné správy a s těmi právníckými osobami, které mají datovou schránku ať již dobrovolně, nebo ze zákona zřízenou. Povinnost přednostní komunikace prostřednictvím datové schránky přináší policii, stejně tak jako dalším výkonným složkám veřejné správy, výrazné zkrácení doručovacích lhůt a zároveň zamezuje zbytečným prodáváním a vyhýbání se převzetí korespondence.

Jinak řečeno, datovou schránku musí zaměstnanec policie v daných případech využít, ať je mu to sympatické či nikoliv a to zejména z důvodu prokazatelnosti komunikace. Názory pracovníků jsou však cenné z jiného důvodu. Vyjadřují opravdový posun ve vyřizování korespondenčních operací a ochotu přizpůsobit novým trendům. Názory pracovníků umožnily stanovení doporučení, aby mohlo dojít k naplnění cílů elektronizace veřejné správy a efektivitě jejího využití.

Doporučení:

- na obvodním oddělení by mělo dojít k posílení zastoupení občanských zaměstnanců, kteří se zabývají vyřizováním elektronické komunikace, aby nebyla na policisty ve výkonu vyvíjena zvýšená zátěž spojená s úkony elektronizace veřejné správy;
- zvažena by měla být efektivita proškolení zaměstnanců. Z důvodu nemožnosti proškolení všech zaměstnanců ke konkrétním tématům v dané době, kdy je zavedení změny aktuální, je prioritou proškolení školitele na daném pracovišti, který by získané znalosti předal;
- dostat do podvědomí policistů veškeré nástroje, které jsou zavedeny a ne jen ty, které musí využít podle zákona. Mělo by záležet i na výběru nástroje elektronické komunikace, který je efektivní a usnadní práci na pracovišti;
- nedílnou součástí elektronizace u Policie ČR je obnova funkčních komunikačních prostředků poplatných současné době.

Hlavním cílem bakalářské práce byla sumarizace současného stavu elektronizace veřejné správy a zjištění efektivního využití elektronické komunikace Krajského ředitelství policie Pardubického kraje na dvou odlišných článcích. Ověřením jejich přístupu k elektronizaci byl tento cíl naplněn.

Odborná literatura:

BUDIŠ, P., HŘEBÍKOVÁ, I., *Datové schránky*. Praha, Anag 2010. ISBN 978-80726-3465-1., 287 stran

MATES, P., SMEJKAL, V. *E-government v České republice: Právní a technologické aspekty*. 2. podstatně přepracované a rozšířené vydání. Praha: nakladatelství Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-36-6., 464 stran.

MARCHAL, S. A.,- PROKEŠ, J., ŠTĚDRONĚ, B. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha: nakladatelství Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-855-0., 200 stran.

POMAHAČ, R. a kol. *Veřejná správa*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-247-6., 315 stran.

ŠPAČEK, D. *eGovernment - cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-261-8., 258 stran.

VOKUŠ, J. *Policie České republiky*, Praha 2010, ISBN 978-80-254-7700-7., 84 stran

Právní předpisy

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů,
ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č.111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů